

Marko Kravos

Izza sebe

Čeprav ni take sile

Vsakdo, čeprav ni sile ne nuje,
lahko postori še to in ono:
vrne mladiča v gnezdo,
z brazdami počeše njivo,
povzdigne kamen na ogrado.
Naj bo opravek opravljen,
čeprav ni nobeno delo za večno.
Samo obnavljanje. In kaj za to?

Naj kdo popiše mrstenje duhov,
čeprav ni ne sile ne nuje,
naj prečrkuje imena rajnih
vetrov in rodnih dežjev
v kipečem testu izročila,
naj se do sanskrta sklicuje
na kvas keltske pradavnine.
Ponosno, čeprav ni take sile.

Privid, prizvok, priokus pride
v kozarec in pesem, piye se
na zdravje presahlih besed in sanj,
na svežo vero, zaljubljene vnuke,
v slovesnem požirku pod oljko,
ki pozna tvojo roko in te nekoč
hvaležno popije. V blag spomin.
Čeprav res ni še ne sile ne nuje.

Iglavci, listavci, morje v ozadju Kosovel

Veje, vrši v krošnjah,
gre in se vrača med veje,
po spočetnem vzduihu
brezbožne bore razmaje,
zajame poganske hraste
... veter ... Mrazi gladino,
v mraku spodjeda breg.

Zviška z neba se utrinjajo
listi, sočutni šumevci.
Bor v bregu – bos na begu
pred lastnimi iglami.
Sivi kamni so sivi kamni.
Se morje kdaj reši soli?
Bor ima iglice v krvi.

Bazovica

12. september 1930

I.

Ko skozi vodo kamen gre
jo blago razmakne
preden na dno leže

Ko svinec v jutro prebije
se zrak ne zdrobi
sveže rdeče življenje brizgne

v obličje smrti

Kakor kamen skozi vodo gre
pade človek v lastno kri
leže v tiho morje

Tako pade eden
tako padejo širje
v globino za obzorce

v zadnjo svobodo
v sto let tišine

II.

Tako se dan obesi
tako skali se steklo
tako zastava slave
tako na svidenje v nebesih

Kakor sočutno jeklo
kakor mrčes na rane
kakor žvepleno siva
kakor dokončno pasje

Tako zločin in kazen
kakor gre snet v klasje
tako nič ne obstane
kakor brezkrvne sanje

III.

Preko gmajne tiha steza,
na proslavi pa zaori grom –
beseda gospoda ministra.

Dim brez ognja.

:

Brinje v ustih,
zimzeleni brin,
gola, živa samota.

Ogenj in dim.

IV.

Ali je trden vaš most?
Kakor kamen in kost.

Pod večno zastavo
oko za oko, zob za zob,
vse za očetnjavo.

Zdaj troglodit si
vero in postavo voli:
Triglav mu je bog,
vladar trinog,
sam pa trojezično
civili kot še nikoli.

V.

Solzo obrusi čas
in kamen se zaiskri,

dlan zajame obraz
v poljub in igro,

izza zob se rojeva
rdečelični smeh.

Pêlod prši, spet in spet
nerazsodni par

spomin in pozaba
obnavljata svet.

Hlebnikov kruh

V prvi osebi

Za nit najde iglo,
za gumbnico gumb.
Tudi mene ukroji in obleče
po svoji meri, moj oče,
mi napravi hlače,
rad bi iz mene napravil
junaka s krojaško dušo.
Nikoli ni verjel v pravljice:
ni sreče brez hlač in srajce.

Si ptica, si riba,
vedno boš sredi jate,
obrisal sem se pod nosom,
da bom kdaj sam zase.
Pa se mi nasmehne
zlata ribica iz vode,
in zrasejo mi brki.
Žar ptica na veji pokima,
vrže na srce tri zrna.

Žitje vsakdanje sejem
v vodo in noč,
začuden, zaljubljen,
ližem kri in sol s kamna,
gol, čudežno prost,
skorajda zlatorog.

V zaumnem se rojeva glas
in postane otrok.

Glagolite po nas ...

V drugi osebi

Dve roki
dve nogi

kdaj pa kdaj
kar po vseh štirih.
Kaj hočeš več.
Včasih na glavi
včasih brez glave
včasih po glavi
dobiti, nositi, zgubiti
biti bel, nor in star
ob ptičjem mleku
z vražjega trga
izreči svoj kresni rek.

Kje je še lira za novi verz?
Kje kupiš strune za bivši denar?

V tretji osebi

V krtovi deželi so preko neba
naložene kamnite skrle,
tu ne bo nikoli sprave,
prava vera je vera v mrliče,
tu se shirano ljudstvo deli
na črne svetnike in krvave priče.

Brezosebna

Čebela ni nosorog,
oba pa zbadata naokrog.

„Kdo piči do lastne smrti
v boju za matični prag
in panjsko končnico, kdo?

In kdo rogovili z arhivi,
hijenam naznanja krivice
in krivce, nabada in vlada
ob izviru Belega Nila: kdo?

In kdo je brez roga in žêla?
Trot.

Skupinska

Pomagaj si, če si moreš
iz legla mrzke domačije.
Po avtocesti v pohlevno brezje
zapoješ kje so tiste ovčice,
višarske zvonove so pretopili
v topove, v kapitalske naložbe
za škofjeloške kruhke, odpustke.
V misijone gredo kozje molitve.
Se pri maši še pošteno jé in pije?

Izza sebe

Glej metuljev let!
Gibi in barve so krilata pesem.

Odloži časopisje!
Pregrobo šuštijo listi
podalpske kronike.

Loti se listov murve:
imel boš svilena krila
in dvojne spomine
na božje sonce.

Gosenica in metulj nista
edini hermafrodit zgodovine,
narava ima pač svoje veselje.

Ljubi bivšega bližnjega,
kakor bi sam rad iz svoje kože.

Zaupaj vase, metulj brez teže!